

Pääkirjoitus

Aina lasten puolella

Marraskuussa vietimme Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiön 35-vuotisjuhlaa. Juhlaseminaarissa muisteltiin yhdessä sitä kaikkea, mitä tuolle taipaleelle on mahtunut mukaan ja visioitiin sitä, mitä kaikkea tulevaisuus tuo tullessaan.

Itse olen ensimmäisen kerran törmännyt Iltaan kotikaupungisani Hämeenlinnassa Lapsen oikeuksien foorumissa, ja vuosi taisi olla 2018.

Itila on tehnyt vahvaa vaikuttamistyötä ja tuottanut yhteiskunnan käyttöön riippumatonta tietoa lasten oikeuksien ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Minulla on ollut ilo seurata Iltan valtuuskunnan puheenjohtajana säätiön määrätietoista ja ratkaisukeskeistä otetta lapsimyönteisyyden sekä turvallisen lapsuuden rakentajana. Tätä tärkeää työtä tulee jatkaa laajalla yhteistyörintamalla niin, että huomissa on toivo paremmasta – jokaiselle lapselle.

YK:n lapsen oikeuksien sopimus on sitova ihmisoikeussopimus. Se takaa maailman jokaiselle lapselle erityiset oikeudet, kuten oikeuden elämään ja kehittymiseen, yhdenvertaisuuteen, osallisuuteen ja siihen, että lapsen etu on otettava ensisijaisesti huomioon kaikissa yhteiskunnan toiminnoissa.

Suomi päätti ensimmäisenä maana maailmassa tarjota koululaisille maksuttoman kouluruoan, ja keskellä sota-aikaa 1943 säädettiin laki maksuttomasta kouluruoasta. Maaliskuussa 2020 Suomi julisti poikkeustilan ja otti käyttöön valmiuslain koronapandemian takia. Kun suuri osa kouluista siirtyi etäopetukseen, kannustimme yhdessä säätiön hallituksen puheenjohtajan **Tuomas Kurttilan** kanssa kuntia pitämään huolta lasten kouluruokailusta myös poikkeusolosuhteissa. Jokaiselle lapselle lounas-kampanja toteutui hienoin tuloksin: arviolta 20 000 lasta ympäri Suomen sai vaikuttavaa apua Venner-ruokalaatikoista.

Peruspalvelut on turvattava myös poikkeusoloissa, koska kriisi iskee aina pahiten niihin ihmisiin ja perheisiin, jotka ovat jo valmiiksi haavoittuvassa asemassa.

Yhteisenä tavoitteenamme on tarjota vaikuttavia, näyttöön perustuvia matalan kynnyksen palveluja lapsen omaan kasvuympäristöön. Lapsen ja perheen osallisuutta on lisättävä. Vertaistuki ja kokemusasiantuntijoiden tietotaidon hyödyntäminen on tärkeä osa tätä kokonaisuutta.

Juuri kun lupaavasti alkoi näyttämään siltä, että koronapandemia hellittää otetaan ja valoa näkyy tunnelin päässä, sodan varjo levisi

Euroopan ylle. Meidän aikuisten velvollisuus on suojella kasvavia lapsia varjoilta ja erilaisilta uhkakuvilta. Meidän on vaalittava toivoa paremmasta tulevaisuudesta kaiken synkkyyden keskelläkin. Vanhemmuuden tuki on entistä tärkeämpää ja siihen on turvattava riittävät resurssit.

Lapsiperheköyhyyden torjuminen, perheiden palvelujen kynnyksen madaltaminen ja turvallisen lapsuuden rakentaminen on nyt tärkeintä.

”Työtä tulee jatkaa laajalla rintamalla niin, että huomissa on toivo paremmasta – jokaiselle lapselle.”

Lasten ja perheiden palveluista merkittävä osa siirtyy hyvinvointialueille vuodenvaihteessa. Neuvola, lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut sekä lastensuojelu ovat jatkossa hyvinvointialueen tehtäviä.

Kansallinen lapsistrategia hyväksyttiin keväällä 2021 ja sen toimeenpano on käynnissä. Kunnissa ja hyvinvointialueilla on nyt ensimmäistä kertaa käytettävissään valtakunnallinen strategia, jonka avulla lapsen oikeuksien toteutumista voidaan viedä käytäntöön kaikilla hallinnon tasoilla.

Päätöksenteossa on oltava vahva ymmärrys siitä, mikä osuus julkisista varoista käytetään lapsiin ja millaisia vaikutuksia tällä osuudella saadaan aikaan. On tärkeää, että lapsibudjetointi ja lapsivaikutusten arviointi ovat rutiinia hyvinvointialueilla alusta alkaen. Yhteinen tehtävämme on varmistaa, että lapset ja nuoret tehdään näkyväksi päätöksenteon kaikilla tasoilla.

Päätäjillä ja lapsiperhepalvelujen johtajilla on oltava viimeisin näyttöön perustuva tieto käytössään, jotta oikea apu saavuttaa mahdollisimman monen lapsen, nuoren ja perheen Suomessa. Tiedolla johtaminen, palvelujen vaikuttavuuden mittaaminen ja lasten osallisuus tulee nostaa valokeilaan.

Iltan visio osuu ytimeen: olemme aina lasten puolella. ●

MIRKA SOINIKOSKI

kansanedustaja, erikoislääkäri
Iltan valtuuskunnan puheenjohtaja